

Motion till riksdagen

1989/90:Jo35

av Elving Andersson (c)

med anledning av prop. 1989/90:118 Tillsyn enligt djurskyddslagen, m.m.

Enligt ett flertal riksdagsbeslut skall antalet djurförsök minska. Även den nya djurskyddslagen från 1988 har denna inriktning.

I den nu föreliggande propositionen (1898/90:118) föreslås vissa ändringar i djurskyddslagen. Ett av dessa ändringsförslag kommer, om det genomförs, att innebära ett försämrat skydd för försöksdjuren vid olika typer av experiment. Det handlar om det tillägg som föreslås till andra paragrafen som inskränker miljö- och hälsoskyddsnämndernas befogenheter. Den lokala tillsynsmyndigheten fråntas rätten att ingripa mot att djur utsätts för onödigt lidande och sjukdom vid djurförsök om användningen har tillstyrkts av en djurförsöksetisk nämnd.

Bakgrunden till detta torde vara några uppmärksammade fall under 1989, då miljö- och hälsoskyddsnämnder (Mörbylånga och Älvkarleby kommuner) beslöt att vid vite förbjuda genomförandet av djurförsök, som innebar att grodor skulle märkas genom att en eller flera tår klipptes.

Skyddet för försöksdjur skärptes redan 1978, då riksdagen uttalade att djurförsöken måste begränsas i Sverige av etiska skäl. För att genomföra riksdagens intentioner inrättades djurförsöksetiska nämnder för bedömning och kontroll av planerade djurförsök samt centrala försöksdjursnämnden med uppgift att samordna djurförsöksverksamheten, med särskild inriktning på att stödja utveckling av alternativa metoder till djurförsök genom särskilda anslag.

De djurförsöksetiska nämnderna har hela tiden enbart haft en rådgivande funktion, vilket innebär, dels att besluten inte kan överklagas, dels att inga sanktioner kan vidtas på laglig grund mot den djurförsökare som väljer att utföra ett experiment som avstyrks av en etisk nämnd.

Miljö- och hälsoskyddsnämnderna har som tillsynsmyndighet varit den enda instans som kunnat vidta åtgärder mot planerade, pågående eller avslutade djurförsök.

En nyhet i djurskyddslagen 1988 var att underlåtelse att ansöka om prövning av djurförsök hos en djurförsöksetisk nämnd kan ge böter eller fängelse i högst ett år. Underlåtelse att följa djurförsöksetiska nämndens råd beträffande modifikationer eller andra rekommendationer vid tillstyrkt försök eller avhållan från att genomföra ett avstyrkt försök är däremot inte straffsanktionerat.

De djurförsöksetiska nämnderna utgör inte ett tillräckligt skydd för onö-

digt lidande hos försöksdjuren. I en mängd beslut hos nämnderna föreligger reservationer, där reservanterna velat avstyrka försöken eller föreskriva olika inskränkningar. Försöken har dock tillstyrkts ändå genom majoritetsbeslut. En tillstyrkan till ett djurförsök från en djurförsöksetisk nämnd innebär därför inte alltid att tillräcklig hänsyn till försöksdjurens bästa har tagits. Av den anledningen har miljö- och hälsoskyddsnämndernas möjlighet att utifrån djurskyddslagens bestämmelser pröva verksamheten varit en viktig garanti för att lagen inte överträds.

Den förlagna ändringen i lagen innebär en klar försämring av skyddet för försöksdjuren, eftersom en instans med beslutsbefogenhet och sanktionsmöjligheter får ge vika för en rådgivande instans utan sanktionsmöjligheter.

Förslaget om ett tillägg i andra paragrafen i djurskyddslagen innebär en allvarlig inskränkning i djurförsökslagstiftningen och strider mot riksdagens uttalade mål att begränsa djurförsöken. Om detta förslag genomförs är det ett stort steg bakåt för skyddet av försöksdjuren.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar avslå regeringens proposition 1989/90:118 i den del som rör 2 § djurskyddslagen.

Stockholm den 17 april 1990

Elving Andersson (c)